

Vedran Zlatić, mag. iuris

**PROPORTIONALITY AND THE RULE OF LAW – RIGHTS,
JUSTIFICATION, REASONING**

**Ed. by: Grant Huscroft, Bradley W. Miller, Gregoire Webber
Cambridge University Press, 2014.**

Knjiga *Proportionality and the rule of law – Rights, Justification, Reasoning*, izašla je u izdanju Cambridge University Pressa 2014. godine i ima ukupno 421 stranicu, a urednici su: prof. Grant Huscroft, profesor na Faculty of Law at Western University u Londonu, Kanada, prof. Bradley W. Miller, profesor na Faculty of Law at Western University u Londonu, Kanada, te prof. Gregoire Webber, profesor na Law at the London School of Economics and Political Science. Navedena knjiga predstavlja zbornik radova uglednih znanstvenika na temu uloge načela proporcionalnosti na polju ustavnog prava, a posebice onog dijela dijela koji se odnosi na zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Na početku se nalaze Sadržaj (str. V.-VI.) i Popis autora (str. VII.-VIII.), potom slijede Predgovor (str. IX.) i Uvod (str. 1.-17.). Središnji dio knjige sastoji se od četiriju cjelina i to redom: Part I: “CONCEPTIONS OF PROPORTIONALITY” (str. 19-120), Part II: “PROPORTIONALITY AND RIGHTS” (str. 121-202), Part III: “PROPORTIONALITY AND JUSTIFICATION” (str. 203-308) i Part IV: “PROPORTIONALITY AND REASONING” (str. 309-416). Na kraju knjige nalazi se Kazalo pojmova (str. 417-421).

Prvi dio “Conceptions of Proportionality” sastoji se od sljedećih članaka: “The Lost Meaning of Proportionality” (str. 21-42), prof. Martin Luteran, “Proportionality Is Dead: Long Live Proportionality” (str. 43-66), prof. Alison L. Young, “Human Dignity and Proportionality: Deontic Pluralism in Balancing” (str. 67-89), prof. Matthias Kumm i prof. Alec D. Walen, te “Between Reason and Strategy: Some Reflections on the Normativity of Proportionality” (str. 90-120), prof. George Pavlakos. U ovom dijelu izloženi su različiti pristupi definiranju pojma proporcionalnosti. Autori ovih članaka dolaze do istog zaključka da postoji više nego jedna koncepcija načela proporcionalnosti iako polaze od različitih kriterija pri njegovom definiranju.

Drugi dio knjige “Proportionality and Rights” sadrži sljedeća poglavlja: “On the Loss of Rights” (str. 123-154), prof. Gregoire Webber, “Proportionality and Rights Inflation” (str. 155-172), prof. Kai Moller, “Proportionality and the Question of Weight” (str. 173-185), prof. Frederick Schauer i “Proportionality and the Relevance of Interpretation” (str. 186-202), prof. Grant Huscroft. U ovoj cjelini izlaže se odnos između načela proporcionalnosti i prava, i to s različitih točki gledišta, ovisno o tome kako pojedini od autora pristupaju ovoj tematici. Ipak, svima njima je zajedničko stajalište o tome kako je teško pomiriti ideju apsolutnih prava s načelom proporcionalnosti.

Treći dio knjige “Proportionality and Justification” sadrži sljedeća poglavlja: “Democracy, Legality and Proportionality” (str. 205-233), prof. T. R. S. Allan, “Proportionality and Deference in a Culture of Justification” (str. 234-258), prof. David Dyzenhaus, “Proportionality and Democratic Constitutionalism” (str. 259-283), prof. Stephen Gardbaum i “The Rationalism of Proportionality’s Culture of Justification” (str. 284-308), prof. Mark Antaki. U ovom dijelu knjige govori se o mjestu koje zauzima načelo proporcionalnosti u suvremenom ustavnom sustavu, kao i o odnosu ovog načela s ostalim institutima koji su karakteristični za suvremeno ustavno-demokratsko uređenje jednog društva.

Četvrti dio knjige, koji nosi naslov “Proportionality and Reasoning”, donosi sljedeća poglavlja: “Proportionality and Incommensurability” (str. 311-342), prof. Timothy Endicott, “Legislating Proportionately” (str. 343-369), prof. Richard Ekins, “Proportionality’s Blind Spot: “Neutrality” and Political Philosophy” (str. 370-396), prof. Bradley W. Miller, “Mapping the American Debate over Balancing” (str. 397-416), prof. Iddo Porat. Posljednja cjelina donosi radove u kojima se obrađuje pitanje na koji način načelo proporcionalnosti utječe na pravno rasuđivanje i kakav to utjecaj ima na zakonodavnu djelatnost.

Načelo proporcionalnosti sasvim sigurno je jedan od najvažnijih postulata moderne ustavne teorije, a knjiga *Proportionality and the rule of law – Rights, Justification, Reasoning* analizira to načelo s gledišta filozofije, ustavne teorije i prava. Značaj ovog načela vjerno ocrta i činjenica da su ga u svojoj jurisprudenciji najšire prihvatili sudovi SAD-a, Kanade, kontinentalne Europe i Ujedinjenog Kraljevstva itd. U toj praksi velikim se sudovima pridružio i Ustavni sud Republike Hrvatske. Prikazana knjiga predstavlja značajan doprinos ovoj tematici.